

DÜŞ/DÜŞÜN 51

BEBEĞİ ANLAMAK

Ailesi içinde bebeği gözlemlemek

Yayına Hazırlayanlar: JEANNE MAGAGNA / NERGİS GÜLEÇ

Türkçesi: Serap Serbest Saygılı

Bağlam Yayınları 427
Düş/Düşün Dizisi 51
ISBN: 978-605-9911-22-1
Düş/Düşün Dizisi Editörü: Ayça Gürdal Küey

Bebeği Anlamak
Ailesi İçinde Bebeği Gözlemlemek

© Bağlam Yayıncılık
© Jeanne Magagna - Nergis Güleç

Birinci Basım: Haziran 2016
Kitap Tasarımı: Canan Suner
Kapak Görseli: Gustav Vigeland'ın Oslo Vigeland Heykel Parkındaki
Bir Heykeli
Baskı: Avcı Ofset
Davutpaşa Cad. İpek İş Merkezi No: 6/13
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul

Yayınevi Sertifika Numarası: 11081
Matbaa Sertifika Numarası: 12001

BAĞLAM YAYINCILIK Ankara Cad. 9/1 34410 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (0212) 513 59 68 / 244 41 60 Tel-Faks: (0212) 243 17 27
Web: www.baglam.com e-mail: baglam@baglam.com

İÇİNDEKİLER

Sunuş

Jeanne MAGAGNA - Nergis GÜLEÇ..... 7

Önsöz Yerine: Neden Bebek Gözlemi?

Nergis GÜLEÇ 17

1. Bölüm

BEBEĞİN AİLE İÇİNDE GÖZLEMİ

Bebek Gözlemi Üzerine Notlar

Esther BICK 31

Erken Dönem Nesne İlişkilerinde Deri Deneyimi

Esther BICK 52

Erken Dönem Nesne İlişkilerinde Derinin İşlevine

Dair Ek Düşünceler

Esther BICK 58

Anne ve Bebek Arasındaki Etkileşim ve Gelişimin Gözleminin
Bir Psikanalist veya Psikanalitik Yönelimli Psikoterapistin
Donanımına Katkısı

Martha HARRIS 73

Bayan Bick İle Üç Yıllık Gözlem

Jeanne MAGAGNA..... 91

2. Bölüm

ANNE BABA, BEBEK, KARDEŞLER VE BAKIM VERENLER ARASINDAKİ İLİŞKİ

Özsaygının Bebeklikteki Kökenleri

Hope COOPER - Jeanne MAGAGNA..... 129

Ödipal Kaygılar, İkinci Bebeğin Doğumu ve Gözlemcinin Rolü

Simonetta M.G. ADAMO - Jeanne MAGAGNA... 169

Bebek Gözleminde Yansıtmacı Süreçler:
Yansıtma, Kapsayıcılık ve Saldırgan Dürtülerin
Yaratıcı Dönüşüm Yolculuğu
Sarah Gustavus JONES.....201

Bakıcı İle Anne Baba Arasındaki İlişkide Bebeğin
Duygusal Gelişimini Etkileyen Bilinçli ve Bilinçdışı
Ortak Algılar
Jeanne MAGAGNA.....235

3. Bölüm

BEBEK GÖZLEMİNİN FARKLI ALANLARDAKİ UYGULAMALARI

Bebek Gözlemi Yapan Çocuk Hekimleri İçin Özel Bir
Zaman Yaratmak
Liliana BERTA - Monica CARDENAL.....273

Çocuk Psikiyatrisinde Bebek Gözleminin Terapötik
Bir Uygulaması
Didier HOUZEL290

Bebek ve Küçük Çocuk Gözleminin Aile Mahkemeleri İçin
Yapılan Multidisipliner Değerlendirmelerdeki Geçerliliği
Biddy YOUPELL.....311

Görmek İçin Zaman ve Düşünmek İçin Zaman:
Anneler ve Bebekleri İle Terapi ve Gözlem
Régine PRAT.....333

Ağlamak ve Keder İle Yalnız Kalmak Üzerine:
Bebek Gözlemi ve Psikoterapi Arasındaki Bağlantılar
Jeanne MAGAGNA.....357

Yazarlar Hakkında.....393

SUNUŞ

Jeanne MAGAGNA
Nergis GÜLEÇ

Bebeği Anlamak: Ailesi İçinde Bebeği Gözlemlemek, kitabının Esther Bick, Martha Harris ve diğer değerli bebek gözlemi ustalarının çalışmalarının zenginliğini keşfetmek için bir fırsat sunmasını diliyoruz. Elinizdeki kitap, sadece ruh sağlığı alanında çalışan değil, ocuk hekimleri, bebek hemşireleri, yuva öğretmenleri gibi farklı disiplinlerden gelen ve çocuklarla, bebeklerle teması olan okuyuculara bebek gözleminin kuramı, felsefesi ve tekniği ile çeşitli alanlardaki uygulamalarına dair kapsamlı bir bilgi vermeyi amaçlamaktadır.

Bebek gözleminin yktüsü, 1940'larda Dr. John Bowlby'nin ocuk ve ergen psikoterapisti olmak için eğitim alacak öğrencilere yönelik, bebek gözlemi üzerine bir hazırlık dersi konmasını istemesi ve bunu da Esther Bick'in gerçekleştirmesiyle başlamıştır. Haftalık yapılan bebek gözlemleri aracılığıyla, ailesi içinde gelişen bir bebeğin hayatını ve deneyimini gözlemlemek, bu gelişime tanık olmak ve bu yöntemle öğrenmek kişiye çok önemli bir deneyim sağlamaktadır. Ayrıca, gözlem sonrasında gzlemlenenleri hatırlamanın, gözlem notlarını yazmanın ve seminerde bunları tartışmanın, uyanan duyguları işlemeye ve düşünmeye dair gözlemci için ne denli değerli bir öğrenme deneyimi olduğu bu eğitim süreci içerisinde ortaya çıkmaktadır.

Bebek gözlemlerinde srenin sınırlı olması ve sabit bir çerçevenin gerekliliği, gözlemcinin açık bir zihin ve yürekle dinleyip gözlemlemeye çalışması, bir yandan kendi içindeki karşı

aktarım tepkilerini gözlemlerken, diğer yandan da aktarım unsurlarını kaydetmesi gibi özellikler gözönünde bulundurulduğunda, gözlem yöntemi ve psikanaliz arasındaki glt benzerlikler hemen göze çarpar.

Bu kitap, üç ana bölümden oluşmaktadırdır. İlk bölüm, bebeğin aile içindeki gözlemi üzerine yazılmış metinlerden oluşmaktadır. Bu bölümdeki ilk makale Esther Bick'in bebek gözlemi yöntemini anlattığı ve bebeği gözlemlerken aile dinamiklerini de dahil edip bunlara odaklanmanın önemini vurguladığı, “Bebek Gözlemi zerine Notlar”dır. Bebeği gözlemlemenin duygusal etkisi, ailenin gözlemciye atfettiği rolleri anlama yoluyla incelenmektedir. Bu makale aynı zamanda gözlemcinin katlanması gereken karmaşaları ve gözlem çalışmasında derinlemesine çalışılması gereken engelleri de detaylı olarak açıklamaktadır. Hem Esther Bick hem de Martha Harris gözlem deneyiminin özünün ocuk ve yetişkinlerle olan psikanalitik psikoterapi deneyimi için önemli ve bu deneyimle bağlantılı olduğunu vurgulamaktadırlar. Bu makalede Bick, bebek gözleminin aynı zamanda erken dönem gelişimine dair psikanalitik kuramları da desteklediğini belirtmektedir.

İkinci Esther Bick makalesi olan “Erken Dönem Nesne İlişkilerinde Deri Deneyimi” çok iyi bilinen ve psikanaliz tarihinde hatırlanmaya değer bir metindir. 1967 yılında Kopenhag'taki 25. Uluslararası Psikanaliz Kongresi'nde sunulmuş olan bu makale gözlemlenen bebeklerin deneyimi üzerine düşünmenin ve konuşmanın rtndrdr. Bebek gözlemi deneyimine dayanarak Esther Bick bebeğin ilkel deneyimlerini ve bebeğin ‘ruhsal bir deri’ geliştirmesinde annenin oynadığı merkezi rolü anlatır. Bick, bebeğin bütünleşmemiş ve parçalı kendiliğini bir arada tutan annelik işlevini bebeğin deneyimlemeye başladığı süreci detaylandırır. Daha sonra bu işlevin (anneye özgü kapsayıcılık) ie yansıtılmasının ve bu işlevle

özdeşleşmenin bebeğe, içsel alanı dışsal olandan ayırıştırarak ruhsal deri deneyimi sağladığından bahseder. Ayrıca bunun hem uyumlu ve sınırlı bir kendilik hissini hem de ruhsal yaşamın, düşüncenin ve düşüncenin mümkün hale gelmeye başladığı içsel, ruhsal bir alan sunduğunu da ekler.

Kitapta Bick tarafından yazılmış üçüncü makale olan “Erken Dönem Nesne İlişkilerinde Derinin İşlevine Dair Ek Düşünceler”de bebeği tutan ruhsal derinin gelişiminin birincil işlevini göstermek için çocuklar ve yetişkinlerle olan psikoterapiden klinik gözlemler örneklenmektedir. Bu makale aynı zamanda Meltzer tarafından Otizm’de Keşifler¹ isimli kitapta tanıtılan ‘yapışkan özdeşleşme’ kavramını da inceler. Bick, normal ve patolojik yapışkan ilişkilerin kendini gösterme biçimini, gelişimini ve ruhsal işlevini anlatır.

Martha Harris’in “Anne ve Bebek Arasındaki Etkileşim ve Gelişimin Gözleminin Bir Psikanalist veya Psikanalitik Yönelimli Psikoterapistin Donanımına Katkısı” ise bu kitapta yenisinden yayımlanan bir başka klasik makaledir. Bayan Harris gözlem deneyiminin gözlemcilerin fark etme kapasitelerini geliştirmek açısından önemini anlatır. Bebek gözleminin aynı zamanda yaşamın çok erken bir döneminden itibaren zihin gelişimine ve bu gelişimi engelleyebilecek bazı zorluklara tanıklık etme fırsatını da sunduğundan söz eder. Harris, bir bebeğin annesinin işlevleriyle psikanalistin çalışması arasında paralellikler kurar. Analist belirli zihinsel süreçlerin tıkanıklığını açmaya ve sağlıklı bir biçimde gelişmelerine yardımcı olur, yansıtımlar üzerine, sözcüklerin ve hastanın getirdiklerinin gizli içeriği üzerine düşünür. Bunlardan bazıları, sözcükleri olmayan bebeğin yansıtımlarını almak ve bebeğe anlaşılabilir olma deneyimini geri vermek gibi yeterince iyi annenin işlev-

¹ D. Meltzer ve ark. *Explorations in Autism*, Clunie Press, London, 1995.

leridir. Harris bebek gözleminin, geleceğin psikanaliz uygulayıcıları için bir başka faydasını vurgular. Bebek gözlemi yoluyla karşı aktarımın tanınmasının ve bebek ile annenin duygusal deneyiminin daha iyi anlaşılmasında karşı aktarımın önemini anlatır. Psikanalist veya psikoterapist böylesine bir eğitim sonrasında, hastasını daha iyi anlamak için karşı aktarımı daha iyi tanıyıp kullanabilir hale gelecektir.

Jeanne Magagna tarafından yazılan “Bayan Bick İle Üç Yıllık Gözlem” kişisel bir metindir çünkü Magagna yazı boyunca yaşamının sonuna yaklaşan Bayan Bick’in kendisinden üç yıl boyunca doğrudan öğrendiği gözlem yönteminin canlı bir yolculuğunu anlatırken, çağrışımlarını, yaşam deneyimlerini ve karşı aktarımını paylaşır. Böyle yaratıcı bir anlatı gözlem yönteminin eğitimine girişen öğrencinin deneyimini canlı bir biçimde tasvir eder. Günlük konuşma dilinde ve okuması kolay bir tarzda sunulmuştur ve yazının içeriği bebek gözlemi tarihçesinin bir bölümünü oluşturur.

Kitabın ikinci bölümü, anne baba, bebek, kardeşler ve bakım verenler arasındaki ilişkide gözlemlenenler üzerine yazılmış makalelerden oluşmaktadır. Bu bölümde, gözlemin kuram ve uygulamasında bebek aileye girdikçe ortaya çıkan kardeş etkileşimine özel vurgu yapan bir dizi yazı bulunmaktadır. “Özsaygının Bebeklikteki Kökenleri” adlı ilk makalede, Hope Cooper ve Jeanne Magagna, içsel ve dışsal aile bağlarının özsaygının şekillenmesindeki etkilerini göstermek için iki farklı ailedeki bebek gözlemlerini anlatırlar. Bu makalede aynı zamanda doğum öncesinden doğum sonrasına uzanan süreçte, annenin bebekle ilişkisine etki edebilecek psikolojik etmenlere de değinilmektedir. Kardeşler ve anne arasında olan ve düşük veya yeterli özsaygının gelişmesine katkıda bulunan karmaşık etkileşimler, kısa ve öz bir biçimde incelenir. Bu metinde, kapsamanın olmayışının, annenin yetersiz veya adaletsiz bakışının,

aynı zamanda kardeşlerin kendi düşmanca duygularının, düşük özsaygı gelişimini ve destekleyici olmayan içsel figürlerin oluşumunu etkileyebileceği öne sürülmektedir.

Adamo ve Magagna'nın birlikte yazdıkları "Ödipal Kaygılar, İkinci Bebeğin Doğumu ve Gözlemcinin Rolü" makalesinde, yaşamın önemli bir anında, ikinci çocuğun doğumunun hemen ardından anne, baba ve küçük kızları arasında gelişen ilişkiler analiz edilir. Bebeğin doğumunun küçük kız üzerindeki etkisi anlatılır. Makale, bebek gözlemi yazınında bir boşluğa değinerek, küçük çocuğun psikolojik sağlığı için çok önemli kabul edilen babaya ve babalık işlevine odaklanır. Yazarlar örnek olarak, yeni bebeğin doğumu üzerine ablanın destek ve kapsanma arayışıyla nasıl babaya yöneldiğini gösterir. Buna paralel olarak, küçük çocuğun kaygılarını babalık işlevi ve duygusal varlığı ile kapsayan, çocuğu gözlemleyen gözlemcinin varlığı vurgulanır. Adamo ve Magagna çocuğun ruhsal yapılanmasında babaların rolünün önemine dair çeşitli psikanalistlerin katkılarına yer verirler. Örneğin Melanie Klein ilk yılın ikinci yarısında bebeğin babaya duyduğu arzuyu anlatır.² Gaddini ise çocuğun anne ile ideal bir ilişkiyi sürdürmek için anneden ayrılıkla ilgili çatışmalarını babaya yansıttığından bahseder.

Sarah Gustavus Jones tarafından yazılmış olan, "Bebek Gözleminde Yansıtmacı Süreçler: Yansıtma, Kapsayıcılık ve Saldırgan Dürtülerin Yaratıcı Dönüşüm Yolculuğu" makalesi ise, yansıtmacı süreçlerin yaşamın ilk günlerinden itibaren sahip olduğu özel rolü ve bir bebeğin iç dünyasının oluşumdaki etkisini, Eliza isimli bebeğin detaylı gözlemi aracılığıyla göstermektedir. İki yıllık gözlem sürecinde, yansıtma, özel-

² M. Klein [1945] "The Oedipus complex in the light of early anxieties", In: *Love, Guilt and Reparation and Other Works, 1921-1945*, Hogarth Press, London, 1975.

likle de saldırganlığa dair olanlar ve bunları kapsama çabası Eliza, ablası Rachel ve anne babası için önemli bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu makalede, insanın doğal saldırganlığının yaratıcı dönüşümünde, yansıtmanın ve duygusal “kapsayıcılığın” rolüne özellikle önem verilmektedir.³ Eliza’nın saldırganlığının ve kaygısının, Bion’un kapsayan-kapsanan ilişkisi aracılığıyla onda dönüştürücü bir düşünme sürecinin yanı sıra, yaratıcılık için potansiyelinin de önünü nasıl açtığı örneklerle gösterilmektedir.

Jeanne Magagna, “Bakıcı ile Anne Baba Arasındaki İlişki- de Bebeğin Duygusal Gelişimini Etkileyen Bilinçli ve Bilinç- dışı Ortak Algılar” makalesinde, annenin ve bakıcının bilinç- dışındaki ortak içsel imgelerinin, bebeğin sağlıklı psikolojik gelişiminin temelini oluşturan ‘iyi bir anne’ içselleştirmesini olumlu ve olumsuz olarak nasıl etkileyebileceğini incelemektedir. Bakıcı-anne-bebek ilişkisindeki çeşitli ortak içsel imge- lerin bebeğin gelişen kişiliği üstündeki önemli etkisini, Jeanne Magagna farklı bebeklerin gözlemlerinden örneklerle açık- lamaktadır. Bu makalede Magagna, bakıcının anne baba ve bebek arasındaki bağdaki yakınlığın ve sürekliliğin gelişmesini teşvik etmek konusunda çok temel bir rolü olduğunu ileri sürmektedir. Aynı zamanda, anne babalar tarafından bakıcının bebek için önemli bir bağlanma figürü olarak konumunun ka- bul edilmesinin de gerekli olduğunu belirtmektedir.

Kitabın üçüncü bölümü, bebek gözleminin farklı alanlar- daki uygulamalarına ayrılmıştır. Berta ve Cardenal’in yazdığı “Bebek Gözlemi Yapan Çocuk Hekimleri İçin Özel Bir Zaman Yaratmak”ta, bebek gözleminin önemli bir uygulaması gösteri- lir. Bu makalede, çocuk hekimlerinin ve psikoterapi eğitimi

³ W. R. Bion, *Learning from Experience*, Heinemann, London, 1962. *Yaşayarak Öğrenmek*, çev: Taner Güvenir, Lalecan İşcanlı Ekin, Bağlam Yayınları, İstanbul, 2014.

alan diğer uzmanların katıldığı hastane çalışma gruplarına değinilmektedir. Bu önemli yazıda sürmekte olan seminerin uygulaması ve iyi seminer liderlerinin özellikleri hakkında fikir verecek ve ayrıca hastanede yatan çocukların anne babalarıyla olan etkileşimleri ile ilgili canlı bir resim sunacak, çeşitli vinyetler paylaşılmıştır. Bu, fiziksel bir belirtiyile çok meşgul oldukları için çocuğun belirtiyi geliştirdiği bağlamı göremeyen uzmanlar için son derece önemlidir. Bu yazı, Martha Harris'in bebek gözleminden türemiş olan 'klinik tartışma semineri' ile ilgili net bir örnektir. 'Klinik tartışma semineri,' çocuk hekimlerinin ve pek çok uzmanın gözlem yöntemini iyi kavrayabilmeleri, kendileri ve birlikte çalıştıkları kişilere uygulayabilmeleri için son derece faydalı olur. Bu seminer aile ile birlikte çalışırken uzmanların hem kendi hem de çocuğun zihinsel durumlarını daha iyi bir biçimde anlamalarını sağlar.

Didier Houzel'in "Çocuk Psikiyatrisinde Bebek Gözleminin Terapötik Bir Uygulaması" adlı makalesi, son yirmi yıldır anne ve bebek arasındaki temel ilişkide işlevsel olmayan etkileşimleri tedavi ederken bebek gözlemi yöntemini nasıl uyguladığını anlatmaktadır. Houzel terapötik gözlemi, uyku bozuklukları ve beslenme sorunları gibi erken çocukluk döneminin herhangi bir işlevsel bozukluğu dışında, çocukluk çağı otizmi ve erken çocukluk psikozunun tedavisinde de kullandıklarından bahsetmektedir. Bu vakalarda genel yöntemin tedaviye terapötik bir gözlemle başlamak ve daha sonraki bir aşamada, genellikle iki yaş civarında, çocuk için bireysel psikoterapi eklemek olduğunu açıklamaktadır. Çocukluk çağı otizmine ve çocukluk psikozuna olabildiğince erken tanı koymanın ve çocuğun patolojik durumu açığa çıkar çıkmaz tedaviye başlamanın özellikle önemli olduğunu düşündüğünü vurgulayan Didier Houzel, evde yapılan tedavinin avantajlarından birinin, uygun tanı konar konmaz terapötik önlemlerin alınmasına imkân

vermesi olduğunu belirtmektedir. Bu makalede ayrıca dikkatin işlevini ve farklı dikkat biçimlerini tanımlayan Houzel, gözlemcinin her iki türdeki dikkati de yani hem bilinçli dikkati hem de bilinçdışı dikkati kullanıma sokması gerektiğini ve bebek gözleminde bilinçli dikkatin ötesinde, bilinçdışı bir dikkatin, bize belki de herhangi bir başka yöntemden çok daha iyi bir biçimde ruhsal gelişim için ne denli önemli olduğunu gösterdiğini aktarmaktadır.

Biddy Youell'in "Bebek ve Küçük Çocuk Gözleminin Aile Mahkemeleri için Yapılan Multidisipliner Değerlendirmelerle İlişkisi" isimli yazısı Bick'in gözlem yönteminin bir başka önemli uygulamasını temsil eder. Youell mahkemeler için aileleri nasıl değerlendirdiğini ve çocukları için yeterli bakım ve koruma sağlamak konusunda ciddi sorunları olan aileleri nasıl tedavi ettiğini gösterir. Bu önleyici çalışmada oldukça eğitilmiş ve gözlem konusunda deneyimli çocuk psikoterapisti, aileleri değerlendiren, yazılı raporlar hazırlayan ve mahkemelerde çapraz sorguya katılan uzman tanık konumundadır. Youell, aynı zamanda mahkeme raporlarında kanıt olarak gözlem yönteminin kullanılmasının da avantajını anlatır. Bazı çocukların dayanıklılığını, anne babalardaki bazı patoloji türlerini, duygusal kapsama eksikliklerinin örneklerini ve anne babaların patolojik davranışlarının çocukları üstündeki etkisini gösterir. Bu makale ayrıca, detayları hatırlama ve bir bilgi kaynağı olarak karşı aktarım deneyimleri ile duyguların anlamı üzerine düşünme becerisini artırmak açısından bebek gözlemi eğitiminin faydalarını vurgular.

Régine Prat, "Görmek İçin Zaman ve Düşünmek İçin Zaman: Anneler ve Bebekleri İle Terapi ve Gözlem" makalesinde, anne-bebek terapilerinde yalnızca psikanalitik modelden yararlanmanın terapötik bir çıkmaza ve kuramsal tutarsızlıklara yol açabileceğinden ve dolayısıyla düşünme ve uygulama

için bir çerçeve olarak Esther Bick'in bebek gözlemi yöntemi uygulandığında oluşan diyalektik ile tedavinin geniş ölçüde geliştiğinden bahsetmektedir. Makale, aynı klinik örneğin detaylı bir analizine dayanarak tedavi süresince ve aynı zamanda tek bir seans sırasında ortaya çıkan anlık kaymalarda kullanılabilir, bebek gözleminden psikanalitik yoruma çeşitlilik gösteren farklı terapötik müdahale türlerini incelemektedir. İlk olarak metninde, bebek gözleminin bu terapi çerçevesinde işleyen yönlerini inceleyen Prat, sonrasında ise anneler ve bebeklerin ikili tedavisinin daha belirgin bir biçimde psikanalitik olan yönlerini ayırmaya çalışmaktadır. Bu çerçevelerin her birini örneklemek için aynı klinik malzemeyi kullanarak, bebek gözlemi ve psikanalizin birbirine yaklaştığı ve uzaklaştığı önemli yönleri vurgulamakta ve aynı zamanda bütünleşmelerinin sağlayacağı uyumlu bir tedavi modelinin boyutunu belirlemek istemektedir. Bebek gözleminin ve psikanalitik bakış açısının, birlikte iyi bir ikili olarak, terapötik çerçeveye belirli bir uyum kattığını da ekleyen Régine Prat, sonuç olarak görmek için zamanın düşünmek için zamana yol açabileceğini tartışmaktadır.

Son olan “Ağlamak ve Keder ile Yalnız Kalmak Üzerine”de Jeanne Magagna ağlamanın olası farklı anlamları ile ilgili düşüncelerini aktarmaktadır. Ağlamanın, kendiliğın doğumuyla ortaya çıktığını ve bir bebeğın sıkıntısını, hoşnutsuzluğunu veya dağılma hallerini ifade ettiğı birincil araç olduğunu belirtmektedir. Bu hallerin bebek tarafından ağlama yoluyla ifade edildikçe, anneye özgü düşleme yoluyla düşünce ve iletişim için uygun unsurlara dönüştürülebilmelerinin mümkün olduğunu eklemektedir. Sonrasındaysa dilin ağlamanın yerini almaya başladığını vurgulayan Jeanne Magagna, ayrıca bu metinde yas tutmayla ilgili zorluklardan da bahsetmektedir.

Bebeği Anlamak: Ailesi İçinde Bebeği Gözlemlemek kitabı, çocukların ve bebeklerin bakımına, tedavisine, gelişimine veya takibine, taciz ve ihmal edilmelerini engelleyici çalışmalara kendini adanmış anne babalar ve uzmanlar için gözlem ile güncel düşünceyi geliştirip, birleştiren bir başvuru kaynağıdır.

Bu kitabın gerçekleşmesini sağlayan yazarlara, titiz ve özenli çevirisi için Serap Serbest Sağlam'a, her zamanki iten destekleri ve emekleri için Dş/Dştn dizisi editörü Ayça Gürdal Key'e ve tüm Bağlam Yayınları çalışanlarına sonsuz teşekkür ederiz. Ayrıca kitaptaki makalelerin Türkçe olarak yeniden basılmasına izin veren Wiley-Blackwell, Taylor & Francis Ltd. ve Meg Harris'e de mteşekkr.